

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/210726,Wydawnictwo-IPN-poleca-na-prezent.html>
26.02.2026, 22:43

Wydawnictwo IPN poleca na prezent

[Książki historyczne](#) [Książki Pełne Historii](#) [Wydawnictwo IPN](#)

24.12.2024

[Janusz Wróbel, *Polacy na uchodźczych szlakach \(1939-1945\)*](#)

Autor książki, którą oddajemy do rąk Czytelników, postawił sobie za cel ukazanie polskiego uchodźstwa cywilnego w latach II wojny światowej. Jego dzieje nie doczekały się dotąd odrębnego opracowania. Książka niniejsza jest pracą popularnonaukową ukazującą w ogólnym zarysie chronologię, zasięg geograficzny i organizację życia wychodźców z Polski w krajach europejskich i na innych kontynentach. Wszystko zostało opisane na tle dramatycznych wydarzeń II wojny światowej.

[Iwona E. Rusek, *Stanisław Wyspiański. Mit - tradycja - historia*](#)

Książka Stanisław Wyspiański. Mit - tradycja - historia, jest oryginalną propozycją, w której dramaty takie jak Wesele, Warszawianka i Noc

listopadowa, przebadane z mityczno-obrzędowej i symbolicznej perspektywy, ukazują istotę pisarstwa Wyspiańskiego. Wyznacza ją duchowa perspektywa, która umożliwia prawdziwe życie i prawdziwą twórczość, ale też stawia najważniejsze dla każdego człowieka pytanie, które brzmi: czy jesteś wolny

[Krystyna Heska-Kwaśniewicz, Zdzisława Mokranowska, *Ja i moje książki - to jedno. Rozważania o pisarstwie Zofii Kossak*](#)

Ja i moje książki to jedno. Rozważania o pisarstwie Zofii Kossak to publikacja niezwykle potrzebna zarówno ze względu na pamięć o pisarce, jak i z powodu oczekiwań czytelników, którzy nierzadko mogą ulegać opiniom fałszującym znaczenie twórczości, a także często poszukują busoli wskazującej punkty orientacyjne dla interpretacji dzieł literackich, oczekują odpowiedzi na temat przydatnych w lekturze kontekstów czy wreszcie liczą na unaocznienie istotnych aspektów i wymiarów czytanych książek. Autorki skupiły się na oświeceniu tych zdarzeń z życia pisarki, które stanowiły węzłowe punkty jej życiorysu. Podobnie postąpiono z przywoływanymi tu utworami. Ich dobór nie jest dziełem przypadku. Ilustrują one wypowiedzi autorek, dotyczących najważniejszych dla pisarki zagadnień, zdarzeń, miejsc i ludzi.

[Jakub Gołębiewski, *Ksiądz Jerzy Popiełuszko. Historia życia*](#)

Album ukazuje się w 40. rocznicę męczeńskiej śmierci ks. Jerzego Popiełuszki. Przedstawia wszystkie etapy życia niezłomnego księdza i jego działalność, szczególnie podczas najważniejszych wydarzeń w Polsce lat 80. Publikacja zawiera ponad 340 fotografii i dokumentów. Zamieszczono zdjęcia amatorskie, z domowych archiwów oraz wykonane przez profesjonalistów. Ponadto album zawiera nieznane zdjęcia ks. Popiełuszki z okresu jego pracy duszpasterskiej w parafiach, a także niepublikowane dotąd fotografie dokumentujące jego działalność wśród tworzącego się NSZZ „Solidarność”. Czytelnik pozna świadectwa prześladowania ks. Popiełuszki przez władze komunistyczne – m.in. poprzez zachowane dokumenty Służby Bezpieczeństwa, a także fotografie wykonane w czasie śledztwa w sprawie jego porwania i zabójstwa.

[Krzysztof Busse, *U zarania radomskich skrzydeł*](#)

Publikacja prezentuje działalność Szkoły Podchorążych Rezerwy Lotnictwa w Sadkowie koło Radomia, osadzoną w liczących ponad sto lat lotniczych dziejach ziemi radomskiej. Dynamiczny rozwój szkoły został brutalnie przerwany 1 września 1939 r., a ponad połowę kadry oficerskiej Sowieci zamordowali wiosną 1940 r. Tradycje szkolnictwa wojskowego kontynuowane są w Radomiu do czasów współczesnych.

[Joanna Dardzińska, *Warszawa nie umiera nigdy Henryk Śmigacz – fotograf walczącej stolicy \(1939, 1944\)*](#)

W okrągłą rocznicę wybuchu II wojny światowej i powstania warszawskiego prezentujemy album upamiętniający życie, twórczość oraz spuściznę Henryka Śmigacza (1911–1972), zapomnianego warszawskiego fotografa i fotoreportera. Jego zdjęcia, włączone do zasobu IPN w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci, to niezwykle cenny zbiór dokumentujący wydarzenia II wojny światowej – przebieg walk, uzbrojenie, umundurowanie, obraz zniszczeń życie codzienne mieszkańców stolicy. Zachowana dokumentacja to m.in. ważny materiał do badań dotyczących historii fotografii wojennej.

[Johannes Vande Voorde, Dirk Verbeke, *Zapomniani bohaterowie. Śladami polskich wyzwolicieli: z Arromanches do Wilhelmshaven*](#)

Na cokole słynnego Krzyża Lotaryńskiego przy plaży „Juno” w północnej Francji widnieje napis „ZA WASZĄ I NASZĄ WOLNOŚĆ”. W latach 1944–1945 pod dowództwem generała Stanisława Maczka żołnierze polskiej 1 Dywizji Pancerniej przeszli szlak bojowy przez Francję, Belgię, Holandię i Niemcy. Historia polskich wyzwolicieli, którzy podczas drugiej wojny światowej walczyli po stronie aliantów z niemieckim okupantem, wzrusza nieustannie. Owa odzyskana wolność oznaczała dla nich uchodźstwo. Po demobilizacji – w przeciwieństwie do Kanadyjczyków, Brytyjczyków i Amerykanów – nie wrócili do Polski, ale zostali w Belgii lub Holandii. Niniejszy album stanowi hołd złożony tym bohaterom, którzy z dala od swoich domów walczyli o wolność innych Europejczyków.

[Grzegorz Majchrzak, *Stan wojenny. Historia znana, mniej znana i nieznana*](#)

Stan wojenny był przedmiotem licznych publikacji, ale nadal wiele jego

aspektów pozostaje nieznanych czy szerzej nieopisanych. Niniejszy tom po części wypełnia te luki. Przedstawia – oprócz znanych wydarzeń z okresu po 13 grudnia – również te mniej znane, np. wręcz szokujące okoliczności uchwalenia prawa (dekretów) stanu wojennego.

[Patryk Pleskot, *Świeć nam, Panie Generale. Wybór prywatnej korespondencji nadsyłanej do gen. Wojciecha Jaruzelskiego w latach 1982-1989 \(z zasobów Instytutu Hoovera\)*](#)

W latach osiemdziesiątych, kiedy Wojciech Jaruzelski skupił w swoich rękach pełnię władzy w PRL, setki Polaków i Polek decydowało się na pisanie prywatnych listów do generała. Nadawcy zamieszczali w nich skargi, żale, postulaty, życzenia, słowa poparcia, prośby, referowali sprawy do załatwienia. Jaruzelski czytał dużą część tej korespondencji, selekcjonowanej wstępnie przez jego doradców i współpracowników. Nierzadko podpisywał i odręcznie poprawiał grzecznościowe odpowiedzi. Po 1990 r. spora część tej dokumentacji trafiła do amerykańskiego Archiwum Hoovera. Prezentowany tom zawiera wybór listów z tego właśnie zbioru.

[Józef Keller – ksiądz, profesor, donosiciel, apostata, marksistowski religioznawca. Przypadek tajnego współpracownika ps. Ostrożny / Adam Piotrowski, Rafał Łatka, Patryk Pleskot \(red.\)](#)

Przekazywana do rąk czytelników edycja źródłowa prezentuje postać Józefa Kellera – początkowo duchownego diecezji łódzkiej, wykładowcy i profesora KUL, informatora, a następnie TW ps. „Ostrożny”, „Adam Piotrowski”, od 1957 r. kościelnego apostaty, pracownika naukowego Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, a także marksistowskiego religioznawcy. Pokazuje, w jaki sposób aparat bezpieczeństwa PRL wykorzystywał słabości moralne i charakterologiczne ludzi do realizacji działań wymierzonych w Kościół katolicki i inteligencję.

[Zygmunt Jasiński, *Raz na wodzie, raz pod wodą. Wspomnienia \(1930-1961\)*](#)

Wspomnienia komandora Zygmunta Jasińskiego (1906–1990) obejmują trzy dekady istnienia polskiej Marynarki Wojennej oraz okres powojennej odbudowy przemysłu stocznioowego produkującego na jej potrzeby.

Opowieść byłego podwodniaka – barwna, pełna anegdot i humoru – pozwala śledzić losy oficera mechanika Marynarki Wojennej, począwszy od kształcenia podchorążackiego aż po fotel dyrektora stoczni.

[Bartosz Januszewski, *Kino i teatr pod okupacją. Wojenne losy polskich artystów filmowych i scenicznych \(1939-1945\)*](#)

Niniejsza publikacja stanowi znacznie rozszerzoną wersję książki, która ukazała się w roku 2021 i cieszyła się dużym powodzeniem. Przedstawia ona sytuację, w jakiej znalazły się polska kinematografia i scena teatralna w okresie II wojny światowej, zarówno na ziemiach okupowanych, jak i na uchodźstwie. Ukazuje strategię polityki okupacyjnej Rzeszy Niemieckiej i Związku Sowieckiego wobec polskich artystów filmowych i scenicznych. Wskutek terroru, będącego immanentnym składnikiem obu systemów totalitarnych, zostało zamordowanych, zaginęło lub zmarło w niewyjaśnionych okolicznościach co najmniej siedmiuset przedstawicieli tego środowiska zawodowego.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Polska

Centrala